

INVESTOVÁNÍ V GLOBÁLNÍM PROSTŘEDÍ

INVESTMENT IN GLOBAL ENVIRONMENT

Ing. Josef Novotný, Ph.D.^{1,a}

¹ University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, Czech Republic,

³ University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, Studentská 95, 532 10
Pardubice,

^a josef.novotny@upce.cz,

*Ing. Josef Novotný, Ph.D.

Abstract. The article deals investment in selected stocks on world financial market with the aid of globalization tools. The aim of the article is to point out investment possibilities and compiling global portfolios of stock titles in current international market environment. Although the composition of investment leads to a reduction of risk, the main problems of compiling such portfolios are various risks resulting from international market environment, f.e.: stock risk, exchange risk, operational risk and legal risk. An investor who decides for global investment on foreign markets has to consider a number of factors that can both positively and negatively influent his investment intents. Priority benefit of investment in global environment is that an investor trading securities can realize his investment intents through his own information technology with using of a trading platform provided by a licensed trader if decides to trade from home. This investor can also decide what kind of service he will prefer. There are three possibilites; full, discount and on-line service. The full service is the most expensive option because the bussiness is pursued by a professional trader who also provides advice, consultation and follows the investor's instructions. Discount service is cheaper than full but more expensive than on-line. The investor instructs his trader without any consulting support. On-line service is the cheapest but the riskiest option at the same time because the investor does his bussiness without any help of a professional trader.

Keywords: globalization, investor, portfolio, stocks,

JEL Classification: G10, G11, G15

1. Úvod

V dnešní době se vlivem globalizačních nástrojů velice rozvinul finanční sektor, který nabízí profesionálním i neprofesionálním investorům široké možnosti na poli mezinárodních investic. V současné době se rozšířily investorům investiční příležitosti hlavně u investičních finančních nástrojů, které jsou v dematerializované podobě. To se projevuje v jejich široké nabídce co do jejich počtu bez ohledu na geografickou vzdálenost, která není žádnou překážkou pro investiční záměry díky sofistikovaným informačním technologiím, a to hlavně za pomoci internetu.

Hlavním problémem, který je spojen s investováním v globálním světě investic včetně sestavování portfolia, jsou rizika vyplývající z mezinárodního uspořádání jednotlivých zemí, protože většina států ve světě přijala velice podobné principy tržní ekonomiky. Výsledkem

tohoto seskupení je, že krize a ekonomické problémy jednoho státu ovlivňují i další země ve světě právě vlivem globalizačních procesů. Proto pro eliminaci rizika slouží sestavování investičních portfolií, platí i pro investování v globálním prostředí.

2. Investování na finančních trzích v globálním prostředí

Stávající finanční trhy dnes nabízejí širokou paletu investičních instrumentů, se kterými může investor obchodovat. Je na volbě investora, které instrumenty, trhy, země bude nejvíce preferovat, aby co nejvíce zhodnotil svoje peněžní prostředky.

Každý člověk je na světě ovlivňován globalizačními procesy bez ohledu na věk, pohlaví, vzdělání, profesi apod. Globalizace zasahuje do našich životů každý den a projevuje se pozitivně i negativně. Pozitiva můžeme nacházet např. v cestování do zahraničí, ve zvyšování životní úrovně. Negativa se mohou projevit např. ztrátou zaměstnání, civilizačními nemocemi, stresem, prohlubující se polarizací ve společnosti.

Významným negativním znakem globalizace je odliv finančního kapitálu z rozvojových a chudých států do vysoce vyspělých světových ekonomik, které reprezentují multinacionální a transnacionální společnosti často využívající výhod daňových rájů. Tyto pozitivní přínosy pro určitou skupinu nadnárodních firem generují významné zisky pro jejich vlastníky a tím prohlubují značné hospodářské rozdíly mezi jednotlivými zeměmi ve světě. Na možnosti řešení, opatření a fungování daňových rájů z různých hledisek upozorňují např. Novotný, Kruml (2015), Rose, Spiegel (2007), Dharmapala, Hines (2009), Jones, Temouri, (2016). Tyto úniky kapitálu vedou k posilujícímu postavení národních společností a značně ovlivňují významné makroekonomické ukazatele, jako jsou např. hrubý domácí produkt, nezaměstnanost. Dále to vede k neobjektivním závěrům a interpretacím, které vyvolávají u části obyvatel neporozumění. Velice častým příkladem je porovnání, jak pracuje např. český, slovenský a německý občan. V obecné rovině dochází k tomu, že ve všech pracovních pozicích pracuje nejvíce občan z Německa, tento výsledek je však způsoben tím, že dochází k odlivu kapitálu z řady zemí, který míří do tohoto jednoho státu. Po přepočtu HDP na jednoho obyvatele je výsledkem, že německý dosahuje lepšího pracovního výkonu než český nebo slovenský občan, přestože vykazují srovnatelné výsledky v řadě profesí. Toto srovnání je prohlubováno globalizačními projevy a velice sofistikovanými nástroji, které přispívají k bohatnutí určité země na úkor druhé, což vede k nerovnostem mezi jednotlivými státy a absurdním situacím (např. kdo pracuje více a kdo méně).

Globalizace zasahuje do života každého člověka intenzivněji a rychleji téměř ve všech oblastech společenských aktivit. Například na účinek globalizace v rovině pracovních práv upozorňují Blaton R, Blanton L. S. (2016), kteří potvrdili působení politického, ekonomického a sociálního prostředí v důsledku globalizačních procesů na zkoumanou problematiku. Výsledkem bylo zjištění, v zemích, které se více integrovaly ve zvolených oblastech, došlo k porušování kolektivních pracovních práv, avšak bez přímého vlivu na pracovní zákony. Problematikou globalizace se zabývají i další autoři, a to z různých hledisek, např. z pohledu vlivu na úlohu státu Jiránková (2008), na sportovní aktivity Tan (2015), na kulturní hodnoty Cleveland et al., (2016), Leung, K. (2014).

Globalizace se nevyhýbá ani finančním trhům. Ty ovlivnila velice zásadně, to dokládá trh s mezinárodními měnami nazývaný FOREX. Jedná se nejvíce globalizovaný trh ve světovém měřítku, na kterém lze provádět investiční záměry až 24 hodin denně. Investor na tomto trhu

pouze mění země s ohledem na odlišná časová pásma. Na to navazují i další trhy jako zejména světový trh s akciovými, dluhopisovými a odvozenými cennými papíry.

Problematikou investování na finančních trzích v mezinárodním prostředí se zabývá Poshakwale a Thapa (2011), kteří upozorňují na skutečnost, že investoři sestavují mezinárodní portfolia z investičních instrumentů ze zemí, kde je lepší právní ochrana investorů. Z tohoto tvrzení jasně vyplývá, jak je důležitý právní systém pro investorskou veřejnost v jednotlivých zemích, který přispívá k rozvoji investičních záměrů ze strany nejen domácích, ale i zahraničních investorů. Na podobný problém upozorňují i další autoři Giofré (2014), Froot et. al., (2001).

3. Investor v globálním prostředí finančních trhů

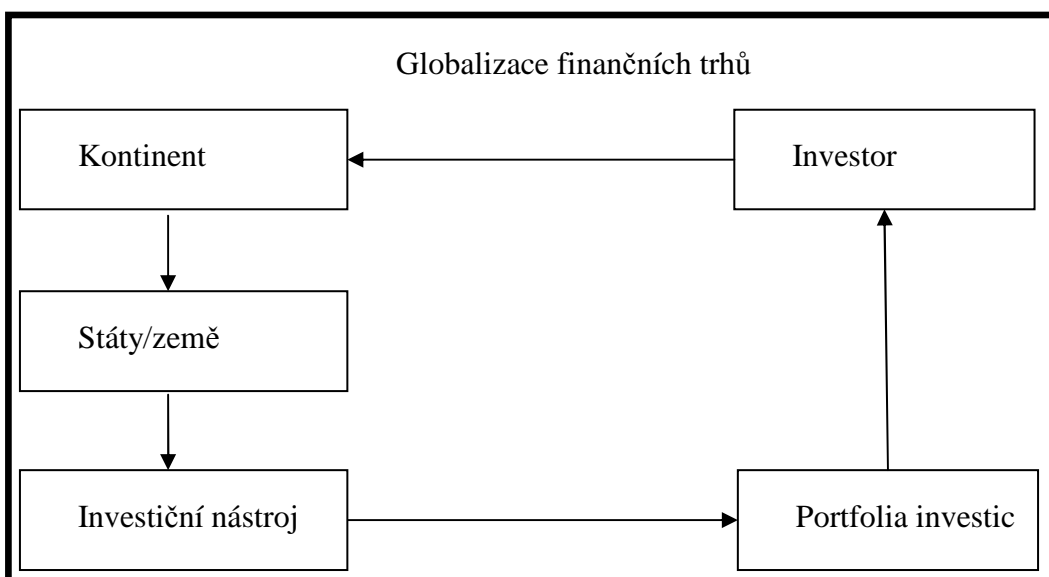
Investor, který se rozhodne uskutečňovat investiční záměry v globálním měřítku a nejen do akcií, by si měl stanovit souhrn a pořadí kroků, které je nezbytné uskutečnit pro realizaci vybrané investice, aby co nejlépe zhodnotil svoje finanční prostředky. Kroky by měly být následující.

- Vlastní analýza, která by měla zahrnovat velikost zamýšlené investice, vyjádřená v peněžních jednotkách, již je investor ochoten proinvestovat, aniž by ho to nějak ohrozilo nebo omezovalo na osobním životě.
- Určení časového horizontu, který je investor ochotný akceptovat. Musí přesně vědět, na jak dlouho tyto finanční prostředky nebude potřebovat.
- Výběr licencovaného obchodníka v tuzemském případně zahraničním prostředí a identifikace výhod a nevýhod, které z toho budou plynout, včetně ověření nabízené obchodní platformy včetně služeb a poplatků.
- Analýza historických a současných investičních alternativ u instrumentů, do kterých zamýšlí investovat. Čím více dostupných dat, informací, zpráv, doporučení a analýz o konkrétní investici, tím lépe pro investora, protože dokáže účinněji eliminovat rizika, toto tvrzení podporují i Myšková a Hájek (2015).
- Analýza budoucích investičních alternativ, jak by se mohly vyvíjet investice ve zvoleném časovém horizontu na základě predikcí, odhadů rizik a výnosů.
- Volba kontinentu a konkrétních zemí jako jedno z klíčových rozhodnutí, rozhodne-li se investor provádět investiční záměry v globálním prostředí.
- Přijetí konečného rozhodnutí, do kterých investic bude investováno, a přijetí investiční strategie.
- Uskutečnění obchodu, tzn. nákup investičních aktiv a sestavení investičního portfolia.
- Analýza a kontrola dosahovaných průběžných výsledků. Investor by měl pravidelně monitorovat svoji skladbu investic a přijímat rozhodnutí na základě dosahovaných výsledků ať, pozitivních nebo negativních.
- Rozhodnutí o dalším investičním rozhodování, zda hodlá pokračovat nebo zcela opustit např. akciový trh a bude provádět investiční záměry např. na trhu realitním.

V případě dosahování výnosů je třeba zvážit jejich reinvestice, při vzniku ztráty její eliminaci včetně provádění změn ve skladbě portfolia.

V případě, že se investor rozhodne provádět investiční záměry na globálních finančních trzích, potom by měl vše detailně posoudit a postupovat podle zde uvedených kroků, aby co nejvíce diverzifikoval rizika související s finančními trhy. Investor, který se rozhodne uskutečňovat investiční záměry v globálním prostředí, je vysvětlen na následujícím modelu, který je zobrazen na obrázku 1.

Obrázek 1: Investiční model při investování v globálním prostředí

Zdroj: vlastní zpracování

Z modelu vyplývá, že investor nejdříve volí kontinent (kontinenty), na kterém bude uskutečňovat investiční záměry v globálním prostředí, poté vybere jednu nebo několik zemí ve kterých nakoupí investiční nástroje a tím vytvoří portfolio investic. Předpokladem je, že investor se bude řídit jednotlivými kroky zde uvedenými, že provede analýzu ex ante, ex post atd.

3.1 Ověření a aplikace modelu při investování do akcií v globálním prostředí

Pro ověření a aplikaci uvedeného modelu budeme předpokládat, že investor má volné finanční prostředky ve výši 200 000 českých korun. Investor se rozhodl investovat tyto peněžní prostředky do akcií na světových trzích. Rozhodující kritérium pro tohoto investora jsou akcie firem, které poskytují finanční služby. Do každé společnosti je ochoten investovat přibližně 50 000 Kč, pro diverzifikaci rizika zvolil následující čtyři společnosti splňující jeho kritéria: Alior banku na polském trhu [17], na rakouském finančním trhu byla zvolena Erste banka [18], v Norsku společnost DNB nabízející finanční produkty a služby [15] a poslední byla zvolena Credit Suisse Group AG ze Švýcarska poskytující bankovní služby téměř po celém světě [16].

Investor uskutečnil koupi všech uvedených titulů akcií dne 1. 2. 2016 a časový horizont si zvolil na pět měsíců. Stanovil, že prodej uskuteční dne 1. 7. 2016 bez ohledu na ztráty a dosažené výnosy. V tabulce 1 je vytvořeno portfolio investic sestavené z akciových titulů. Vzhledem k tomu, že vybrané akcie jsou obchodované v jiných měnách, byl převodní kurz

mezi českou korunou a ostatními měnami (polský zloty, Euro, norská koruna, švýcarský frank) stanoven podle České národní banky, platný v den nákupu tedy 1. 2. 2016. (ČNB, 2016)

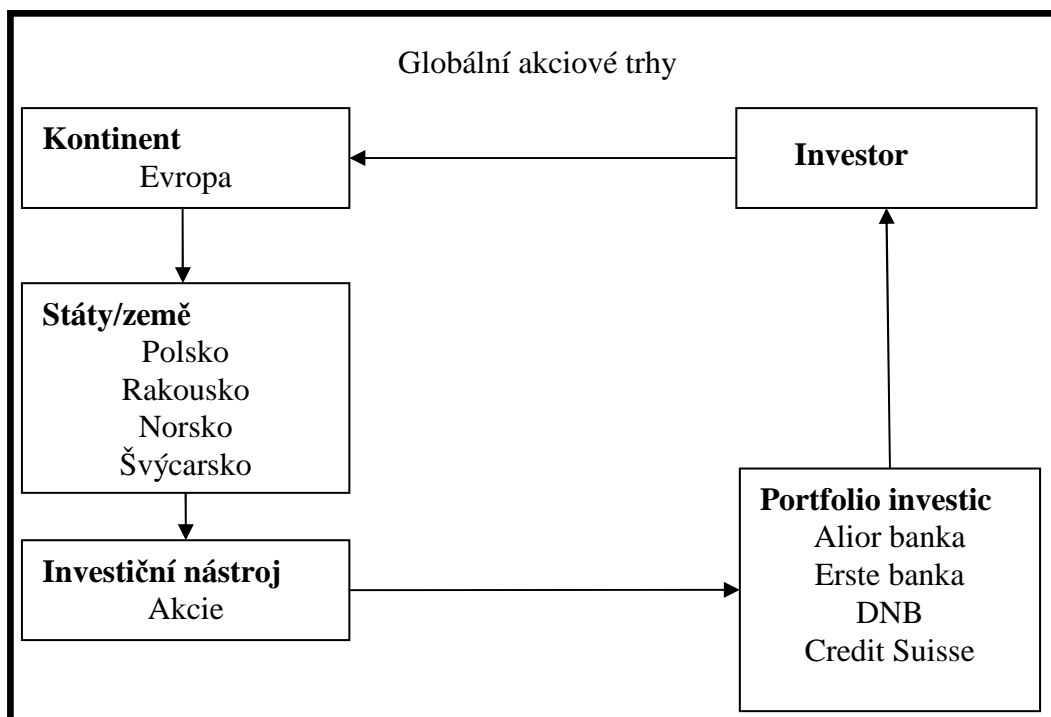
Tabulka 1: Portfolio akciových titulů

Země	Název společnosti	Cena nákupu v Kč/1 akcii (P_0)	Počet ks (Q_0)	Celková cena pořízení ($P_0 * Q_0$)
Polsko	Alior banka	368,24	135	49 712,40
Rakousko	Erste banka	715,56	69	49 373,64
Norsko	DNB	290,80	176	51 180,80
Švýcarsko	Credit Suisse	427,57	116	49 599,28
Celkem				199 866,12

Zdroj: vlastní zpracování podle [15] [16] [17] [18]

Na základě vytvořeného portfolia je možné přesněji aplikovat navržený model při investování v globálním prostředí do cenných papírů v dematerializované podobě, viz obrázek 2.

Obrázek 2: Aplikace investičního modelu při investování v globálním prostředí do akcií

Zdroj: vlastní zpracování

Jak vyplývá z obrázku, investor zvolil pro své investiční záměry jeden kontinent a to Evropu, z kterého vybral čtyři státy: Polsko, Rakousko, Norsko a Švýcarsko. Ve všech zemích nakoupil jeden druh cenného papíru, a to akcie, které emitovaly společnosti zabývající se problematikou finančních služeb.

3.2 Vyhodnocení sestaveného portfolia investic

Investor si stanovil, že prodej uskuteční dne 1. 7. 2016 bez ohledu na dosažené výnosy a případné ztráty. Vyhodnocení sestaveného portfolia ke stanovenému datu na základě uvedeného modelu vidíme v tabulce 2. Převodní kurz mezi českou korunou a ostatními měnami byl opět stanoven podle České národní banky, který byl platný v den prodeje. (ČNB, 2016)

Tabulka 2: Vyhodnocení prodeje portfolia akciových titulů

Země	Název společnosti	Cena prodeje v Kč/1 akcii (P_1)	Počet ks (Q_0)	Celková cena prodeje ($P_1 * Q_0$)
Polsko	Alior banka	319,60	135	43 146,00
Rakousko	Erste banka	547,54	69	37 780,26
Norsko	DNB	294,17	176	51 773,92
Švýcarsko	Credit Suisse	264,24	116	30 651,84
Celkem				163 352,00

Zdroj: vlastní zpracování podle [15] [16] [17] [18]

Celkové vyhodnocení obchodní transakce od provedení nákupu a až po samotný prodej zvolených akciových titulů je vyjádřeno v tabulce 3.

Tabulka 3: Celkové vyhodnocení akciového portfolia

Země	Název společnosti	Celková cena pořízení (P_0)	Celková cena prodeje (P_1)	Výnos/ztráta v Kč ($P_1 - P_0$)	Výnos/ztráta v % ($(P_1 - P_0) / P_0 * 100$)
Polsko	Alior banka	49 712,40	43 146,00	-6 566,40	-13,21
Rakousko	Erste banka	49 373,64	37 780,26	-11 593,38	-23,48
Norsko	DNB	51 180,80	51 773,92	+593,12	+1,16
Švýcarsko	Credit Suisse	49 599,28	30 651,84	-18947,44	-38,20
Celkem		199 866,12	163 352,00	-36514,12	-18,27

Zdroj: vlastní zpracování podle [15] [16] [17] [18]

Z celkového vyhodnocení vyplývá, že investor utrpěl výraznou ztrátu ve zvoleném časovém horizontu. Téměř všechny akciové tituly dosáhly negativních výsledků, pouze akcie z Norska generovaly výnos. Hlavním důvodem, proč investor dosáhl záporných výsledků, bylo nedávné rozhodnutí o vystoupení obyvatel Velké Británie z Evropské unie na základě výsledků referenda, které se konalo 23. 6. 2016. Tato situace nese označení Brexit a výrazně negativně ovlivnila finanční trhy. Ztráta v praxi by byla ještě výraznější, protože do hrubého výnosu nejsou započítány transakční náklady v podobě poplatků a daní, které se v jednotlivých zemích liší s ohledem na platnou legislativu, což uvedený příklad nezohledňuje, včetně vyplácení dividend, které naopak mohou ztrátu snížit. Problematikou dividend se zabývá např. Sejkora, Duspiva (2015), Jo, Pan (2009).

4. Diskuze

Vytváření portfolia investic přispívá k diverzifikaci rizika, ale to neznamená, že investor nemůže dosáhnout ztráty. To potvrdil i zde uvedený modelový příklad, ve kterém ze čtyř akciových titulů je pouze jeden ziskový. Investor měl přesně stanovený horizont, který se dá ovlivnit v případě, že opravdu nepotřebuje ve stanovený okamžik prodeje finanční prostředky. Pro přesnější budoucí predikce je lepší si vypočítat očekávané výnosy a rizika z jednotlivých titulů i z celkového portfolia, což doporučuje Novotný (2014) před začátkem obchodování. Bylo by vhodné, aby neměl investor přesně stanovený den prodeje. To je další klíčový atribut, který by se dal ovlivnit, což by se mohlo pozitivně promítnout do celkových výsledků. Dále může přistoupit na obměnu některých investičních nástrojů ve skladbě investic, což opět může vést k eliminaci ztrát.

5. Závěr

Investování v globálním prostředí na finančních trzích není bez rizikové. Investor by měl velice detailně posoudit možná rizika vyplývající z mezinárodního obchodování. Za hlavní riziko lze považovat v tomto prostředí měnové, kdy může dojít k apreciaci nebo depreciaci některé zahraniční měny ve skladbě investic a to se může pozitivně nebo negativně promítnout do konečných výsledků. Nelze také opomenout i další rizika jako je např. legislativní, kde může dojít ke změně výše zdanění u cenných papírů, což opět může vyústit v prohloubení finančních ztrát nebo i dosahování vyšších výnosů. Každá investice nese určitá rizika, s tím musí investor počítat, bez ohledu na to, zda bude provádět investiční záměry v tuzemsku nebo na zahraničních trzích.

Reference

(Book style)

[1] Jiráňková, M. (2008) *Úloha národních států v období globalizace*. Praha: Oeconomica, pp. 21-34.

(Journal)

[2] Blanton, R., Blanton, L., S. (2016) Globalization and Collective Labor Rights, *Sociological Forum*, vol. 31, pp. 181-202.

[3] Cleveland, M., Rojas-Méndez, J. I., Laroche, M., Papadopoulos, N. (2016) Identity, culture, dispositions and behavior: A cross-national examination of globalization and culture change. *Journal of Business Research*, vol. 69, pp. 1090-1102.

[4] Dharmapala, D., Hines, R., J., Jr. (2009) Which countries become tax havens?, *Journal of Public Economics*, vol. 93, pp. 1058-1068.

[5] Froot, A., K., O'Connell, G. J. P., Seasholes, S. M. (2001) The portfolio flows of international investors. *Journal of Financial Economics*, vol. 59, pp. 151-193.

[6] Giofré, M. (2014) Domestic investor protection and foreign portfolio investment. *Journal of Banking & Finance*, vol. 46, pp. 355-371.

- [7] Jo, H., Pan, C. (2009) Why are firms with entrenched managers more likely to pay dividends? *Review of Accounting and Finance*, vol. 8, pp. 87-116.
- [8] Jones, Ch., Temouri, Y., (2016) The determinants of tax haven FDI, *Journal of World Business*, vol. 51, pp. 237-250.
- [9] Leung, K. (2014) Globalization of Chinese Firms: What Happens to Culture? *Management and organization review*, vol. 10, pp. 391-397.
- [10] Poshakwale, S. S., Thapa, Ch. (2011) Investor protection and international equity. *Global finance journal*, vol. 22, pp. 116-129.
- [11] Rose, K., A., Spiegel, M., M. (2007) Offshore financial centres: Parasites or symbionts, *Economic Journal*, vol. 117, pp. 1310-1335.
- [12] Sejkora, F., Duspiva, P. (2015) The Position of Management of Czech Joint-Stock Companies on Dividend Policy. *Economics and Management*, vol. 18, pp. 73-88.
- [13] Tan, T. C., (2015) Assessing the sociology of sport: On globalisation and sport policy. *International Review for the Sociology of Sport*, vol. 50, pp. 612-616.

(Online Sources style)

- [14] ČNB (2016). Platební styk, služby pro klienty. [Online]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/platebni_styk/sluzby_pro_klienty/obchodni_kurz.html?date=01.07.2016
- [15] OSLO BORS (2016). DNB Quotes. [Online]. Dostupné z: http://www.oslobors.no/ob_eng/markedsaktivitet/#/details/DNB.OSE/overview
- [16] SWISS EXCHANGE (2016). Shares [Online]. Dostupné z: http://www.six-swiss-exchange.com/shares/security_info_en.html?id=CH0012138530CHF1
- [17] WARSAW STOCK EXCHANGE (2016). GPW [Online]. Dostupné z: https://www.gpw.pl/karta_spolki_en/PLALIOR00045/#chart
- [18] WIENERBORSE (2016). Interactive chart [Online]. Dostupné z: https://www.wienerborse.at/interactive_chart/?ID_NOTATION=1534068

(Conference paper or contributed volume)

- [19] Myšková, R., Hájek, P. (2015). *Novel Multi-Word Lists for Investors Decision-Making*. In Text, Speech, and Dialogue: 18th International Conference, TSD 2015 Proceedings. Springer, Berlin, pp. 131-139.
- [20] Novotný, J., Kruml, L. (2015). *Development of tax havens due to globalization processes and their impact on the Czech Republic*, Rajecké Teplice, Slovak Republic: University of Zilina, pp. 531-537.
- [21] Novotný, J. (2014). *Investování do reálných a finančních investic*, Hradec Králové, Hradecké ekonomické dny, Univerzita Hradec Králové, pp. 340 – 346.